

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Kalanduskomisjon

2008/2101(INI)

14.10.2008

RAPORTI PROJEKT

Vaalapüügi suhtes kohaldatavad ühenduse meetmed
(2008/2101(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Elspeth Attwooll

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK	3
SELETUSKIRI	6

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta (2008/2101(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1946. aastal allkirjastatud vaalapüügireguleerimise rahvusvahelist konventsiooni ja rahvusvahelise vaalapüügikomisjoni (International Whaling Commission – IWC) loomist;
  - võttes arvesse IWC moratooriumit tööstusliku vaalapüügi kohta, mis jõustus 1986. aastal;
  - võttes arvesse vaalalistega seotud andmete ajakohastamist 2008. aastal Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu (IUCN) ohustatud liikide punases raamatus;
  - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 37 ja 175;
  - võttes arvesse komisjoni 19. detsembri 2007. aasta teatist vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta (KOM(2007)0823);
  - võttes arvesse nõukogu poolt 3. juunil 2008. aastal vastu võetud ühist seisukohta 9818/08 vaalapüügi kohta;
  - võttes arvesse IWC tulevikku käsitleva väikese tööühma (edaspidi „tööühm”) loomist 2008. aasta juunis Tšiilis Santiagos toimunud IWC 60. kohtumisel;
  - võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (edaspidi „elupaikade direktiiv”)¹;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A6-0000/2008),
- A. arvestades, et esmane eesmärk peab olema bioloogilise mitmekesisuse kaitse, sealhulgas liikide kaitse;
- B. arvestades, et loomade heaolu peab alati arvesse võtma;
- C. arvestades, et tegemist on siiski toiduainetega kindlustatuse ja toiduga varustamise küsimusega, eelkõige nende kogukondade jaoks, mis on traditsiooniliselt vaalapüügiga tegelenud;
- D. arvestades, et praegu on kõigi vaalaliikide tahtlik häirimine, püüdmine või tapmine ühenduse vetes elupaikade direktiivi kohaselt keelatud;

---

¹ EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

- E. arvestades, et peaaegu iga neljas vaalaline on praegu ohus ja üheksa liiki on kantud kas ohustatud või kriitiliselt ohustatud liikide nimekirja;
  - F. arvestades, et mitmete vaalaliikide olukord on pärast moratooriumi kehtestamist paranenud;
  - G. arvestades, et moratoorium oli algselt kavandatud kestma üksnes kuni vastava majandamiskorra kehtestamiseni;
  - H. arvestades, et kõik IWC liikmed ei ole moratooriumiga liitunud;
  - I. arvestades, et moratoorium ei hõlma vaalade tapmist teaduslikul eesmärgil;
  - J. arvestades, et tegelikult on pärast moratooriumi kehtestamist tapetud rohkem vaalu;
  - K. arvestades, et mitmed valitsusvälised organisatsioonid ja teised organid on väljendanud kahtlusi, kas vaalade teaduslikuks uurimiseks on tingimata vaja neid tappa, samuti väljendanud muret, et sellisel viisil saadud liha kasutatakse kaubanduslikel eesmärkidel;
  - L. arvestades, et hiljutistest edusammudest hoolimata ei vasta vaalade tapmise meetodid endiselt soovitatavatele normidele;
  - M. arvestades, et vaalalisi ei ohusta mitte üksnes nende püük, vaid ka kliimamuutus, saastumine, laevaliiklus, kalapüügivahendid, hüdrolokaatorid ja muud tegurid;
  - N. arvestades, et nõukogu ühine seisukoht 9818/08 põhineb üksnes EÜ asutamislepingu artiklil 175 ja selles viidatakse vaid eespool nimetatud IWC kohtumisele 2008. aasta juunis Tšiilis Santiagos,
1. kutsub nõukogu üles võtma vastu uus ühine seisukoht EÜ asutamislepingu artikli 37 ja artikli 175 alusel;
  2. on seisukohal, et vaalade ja teiste vaalaliste kaitse oleneb lõppkokkuvõttes meetmete arendamisest vastavalt ülemaailmselt saavutatavale kokkuleppele;
  3. kutsub nõukogu, komisjoni ja töörühmas osalevaid liikmesriike üles tegema tööd sellise kokkuleppe saavutamise nimel;
  4. on arvamusel, et töörühmas peetavad arutelud peaksid olema võimalikult läbipaistvad;
  5. loodab, et töörühm kavatseb käsitleda vaalade tapmist teaduslikul eesmärgil, et leida alus selle lõpetamiseks;
  6. aktsepteerib vaalapüügi teostamist piiratud ulatuses sellega traditsiooniliselt tegelenud kogukondade poolt toiduga varustamise eesmärgil, kuid nõuab palju suuremat rõhuasetust humaansete tapmise meetodite uurimisele ja kasutamisele;
  7. nõuab, et selline püük toimuks üksnes teadusuuringute tulemustel põhinevate selgete kvootide alusel, range järelevalve all ja kõiki andmeid säilitades;

8. nõuab ka kogu maailmas sobivates piirkondades suurema arvu merekaitsealade loomist, kus vaalad oleksid erilise kaitse all;
9. nõuab vaalaliste populatsiooni ohustavate kliimamuutusest, saastumisest, laevaliiklusest, kalapüügivahenditest, hüdrolokaatoritest ja muudest teguritest tingitud ohtude vastu võitlemist ka väljaspool selliseid kaitsealasid;
10. on seisukohal, et komisjon peaks enne ülemaailmseid meetmeid esitama täiendavaid ettepanekuid selliste ohtude tõrjumiseks ühenduse vetes ja seoses ühenduse kalalaevadega;
11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, rahvusvahelisele vaalapüügikomisjonile, piirkondlikele nõuandekomisjonidele, kalanduse ja akvakultuuri nõuandekomiteele ning piirkondlikele kalavarude majandamise organisatsioonidele, millesse EL kuulub.

SELETUSKIRI

Rahvusvaheline vaalapüügikomisjon (International Whaling Commission – IWC) loodi 1946. aastal allkirjastatud vaalapüügireguleerimise rahvusvahelise konventsiooni alusel, mille rakenduslisa sätestab vaalapüügi tingimused. ELi 27st liikmesriigist 20 on kõnealuse komisjoni liikmed.

Seoses asjaomaste liikide ohustatusega võeti 1982. aastal vastu tööstusliku vaalapüügi moratorium, mis jõustus 1986. aastal. Moratorium kavatseti säilitada seni, kuni kehtestatakse uuendatud majandamiskord (Revised Management Procedure), millega seatakse püügipiirmäärad teaduslike andmete alusel.

Kõnealune majandamiskord võeti vastu 1994. aastal, kuid sellega seotud uuendatud juhtimisskeem (Revised Management Scheme) ei ole siiani paigas. 2008. aasta juunis Tšiilis Santiagos toimunud IWC kohtumisel loodi selle ülesande edendamiseks töörühm.

Enne Tšiilis toimunud kohtumist võttis nõukogu kõnealuse kohtumise jaoks kvalifitseeritud häälteenamusega vastu ühise seisukoha. Kõnealuse seisukohaga toetatakse moratoriumi säilitamist, ollakse vastu ettepanekutele uute vaalapüügiliikide kohta, välja arvatud juhul, kui nendega „tagataks vaalade kaitsmise osas märkimisväärne paranemine pikas perspektiivis ja toodaks kogu IWC liikmete vaalapüügitegevus IWC kontrolli alla”. Samuti toetatakse ettepanekuid IWC kontrolli alt väljaspool toimuva teadusliku vaalapüügi lõpetamise, vaalakaitsealade loomise ja põlisrahvastele elatist andva vaalapüügi majandamise kohta teatavatel tingimustel.

Vaalapüük on väga vastakaid arvamusi tekitav teema. Tuleb märkida, et moratorium kehtib üksnes tööstuslikule vaalapüügile. Põlisrahvaste vaalapüügiga seotud erandile lisaks on võimalik teha teadusuuringuid erilubade alusel, mille väljastab vastavaid uuringuid teostav riik. Lisaks tuleb märkida, et kõik IWC liikmed ei ole moratoriumiga liitunud, seega teostatakse endiselt ka tööstuslikku vaalapüüki.

Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu (IUCN) hiljutises ülevaates märgitakse, et peaaegu iga neljas vaalaline on ohus ja üheksa liiki on kantud kas ohustatud või kriitiliselt ohustatud liikide nimekirja. Pärast moratoriumi kehtestamist on tõendeid teatavate liikide populatsioonide, eriti suuremate vaalade populatsioonide arvukuse tõusu kohta.

Samas selgub, et tegelikult on pärast moratoriumi kehtestamist tapetud rohkem vaalu. Väidetakse ka, et vaalaliha kaubanduslikul eesmärgil kasutamine on teadusliku vaalapüügi kõrvalsaadus.

Vaalu ohustavad ka laevaliiklus, kalapüügivahendid, kliimamuutus, hüdrolokaatorid ja muud tegurid, näiteks saastumine.

Seetõttu on oluline, et vaalade olukorda ja vaalapüügi küsimust käsitletaks laiahaardeliselt ning selliste eeskirjade kohaselt, mille kõik IWC liikmed võivad heaks kiita. Kui seda ei tehta, on vaalade kaitse jätkuvalt ohus nii lühemas kui ka pikemas perspektiivis.

Loodetavasti valitakse nõukogu tulevastes otsustes sobiv kõikehõlmav lähenemine, mis aitab kaasa konsensuse saavutamisele.

Kuigi elupaikade direktiiviga kaitstakse praegu ühenduse vetes vaalu tahtliku häirimise, püüdmise või tapmise eest, ohustavad vaalu jätkuvalt mitmed muud ohud. Kuigi juba on alustatud tööd kalapüügivahenditega seoses, oleks hea, kui komisjon esitaks täiendavaid ettepanekuid, mille eesmärk oleks selliste ohutegurite vähendamine ja võimaluse korral kaotamine.